

ฟาร์มต้นแบบการเลี้ยงโคขุน

ตำบลหนองหว้า

กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา



นายคำตัน ปานาลาด

โครงการข้อมูลเครือข่ายการเรียนรู้และฟาร์มต้นแบบ
ภายใต้โครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา

สำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ 3

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. เครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างฟาร์มต้นแบบและเครือข่ายการเรียนรู้อื่น ๆ

1.1 ฟาร์มเครือข่ายผู้เลี้ยงโคขุน

- อำเภอปักธงชัย	จังหวัดนครราชสีมา	3 ราย
- อำเภอห้วยแถลง	จังหวัดนครราชสีมา	3 ราย
- อำเภอเมือง	จังหวัดนครราชสีมา	2 ราย
- อำเภอประทาย	จังหวัดนครราชสีมา	16 ราย
- อำเภอขามสะแกแสง	จังหวัดนครราชสีมา	1 ราย
- กิ่งอำเภอเมืองยาง	จังหวัดนครราชสีมา	4 ราย
- กิ่งอำเภอบัวลาย	จังหวัดนครราชสีมา	3 ราย
- อำเภอลำปลายมาศ	จังหวัดบุรีรัมย์	2 ราย
- อำเภอพล	จังหวัดขอนแก่น	11 ราย
- อำเภอหนองสองห้อง	จังหวัดขอนแก่น	5 ราย
- กิ่งอำเภอยางศรีสุราช	จังหวัดมหาสารคาม	2 ราย

1.2 สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาวิจัย

1.3 กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร เกษตรกรทั่วไป เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน

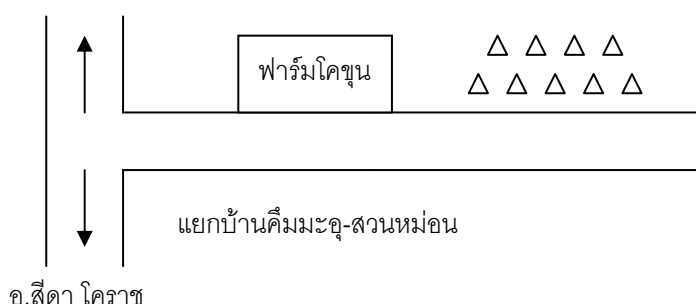
2. ข้อมูลแนวคิดและความเห็นในการตัดสินใจดำเนินงานของฟาร์มเกษตรกร

นายคำตัน ปานาลาด มีใจรักอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับมีอาชีพค้าสัตว์ใหญ่ (โค - กระบือ) เป็นอาชีพเสริม ต้องตระเวนตามตลาดนัดโค - กระบือ เพื่อซื้อโค - กระบือ ส่งโรงงานเพื่อผลิตลูกชิ้น จากประสบการณ์ที่มากมายและมีตลาดรองรับที่แน่นอน ได้ปรับแนวคิดเริ่มเลี้ยงโคขุนเพื่อเพิ่มมูลค่าโค - กระบือ เมื่อ ปี พ.ศ. 2544 และประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง สามารถเลี้ยงโคขุนส่งโรงงานเฉลี่ยเดือนละ 30 ตัว หลังจากนั้น จึงเริ่มขยายเครือข่ายการเลี้ยงโคขุนแก่เกษตรกรที่สนใจ ปัจจุบันมีสมาชิกเครือข่าย 52 ราย สามารถเลี้ยงโคขุนส่งโรงงานเฉลี่ย 30 ตัว/5 วัน

3. ข้อมูลการผลิต

3.1 สถานที่ตั้งฟาร์ม

เลขที่ 53 บ้านคิมมะอู หมู่ที่ 3 ตำบลหนองหว้า กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา โทร. 01-9999987
ชลคมแก้ว



3.2 ขนาดฟาร์ม

1. โคแม่พันธุ์ (เลี้ยงอยู่อำเภอประทาย)	23 ตัว
- โคแรกเกิด - 1 ปี	10 ตัว
- โคอายุ 1 ปี ขึ้นไป	7 ตัว
2. โคขุน	108 ตัว
- คอกในฟาร์ม	40 ตัว
- คอกกลาง	68 ตัว
3. โรงเรือนเลี้ยงโคขุน	1 หลัง
4. คอกพักสัตว์	1 หลัง
5. โรงเก็บฟาง	2 หลัง
6. ที่เก็บอาหารชั้น	1 หลัง
7. แปลงหญ้า	19 ไร่

3.3 อายุฟาร์ม 4 ปี

3.4 แรงงาน ใช้แรงงานในครอบครัวและจ้างแรงงานเพิ่ม 3 คน

3.5 พื้นที่ฟาร์มทั้งหมด 20 ไร่

3.6 มูลค่าทรัพย์สินในฟาร์ม

มูลค่าทรัพย์สินในฟาร์มประมาณ	2,731,000 บาท	ดังนี้
1. ค่าโรงเรือนและอุปกรณ์	100,000 บาท	
2. ค่าโรงเก็บฟาง	30,000 บาท	
3. ค่าโคแม่พันธุ์ และโคแรกเกิด – โครุ่น	600,000 บาท	
4. ค่าพันธุ์โคขุน	1,944,000 บาท	
5. ค่าแปลงหญ้า	57,000 บาท	

3.7 ลักษณะการผลิต

เลี้ยงโคขุนลูกผสมบราห์มัน ลูกผสมอินดราบราห์ซิล ที่มีโครงร่างใหญ่ อายุประมาณ 2 – 3 ปี ขุนแบบยืนโรง

3.8 การจำหน่าย

จำหน่ายเมื่อโคมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 480 – 500 กก. ระยะเวลาการเลี้ยง 5 – 6 เดือน ราคาเฉลี่ย กก.ละ 40 บาท

4. ข้อมูลเทคโนโลยีการผลิตฟาร์มต้นแบบ

4.1 พันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์

แม่พันธุ์ที่ใช้ผลิตลูกโคเพื่อเข้าขุน เป็นโคลูกผสมบราห์มัน โดยใช้โคพ่อพันธุ์บราห์มันพันธุ์ดี คุมฝูง

4.2 โรงเรือนและอุปกรณ์

1. คอกพัก 1 หลัง ขนาด 12 X 12 เมตร
2. โรงเรือนเลี้ยงโคขุน 1 หลัง ขนาด 7 X 20 เมตร สร้างแนวตะวันออก – ตะวันตก แบ่งพื้นที่เลี้ยงโคเป็น 2 ด้าน มีทางเดินรอกกลาง รวงอาหารตลอดแนว พื้นคอกเป็นคอนกรีตขัดหยาบ หลังคา รูปจั่วมุงสังกะสี รวงอาหารคอนกรีต แนวรั้วทำด้วยไม้

4.3 อาหาร / การจัดการอาหารและแหล่งน้ำ

1. อาหารหยาบ ปลูกหญ้าธัญ 19 ไร่ ตัดให้กินสดอัตรา 10 % ของน้ำหนักตัว ทุกวันเสาร์ – อาทิตย์ ฟางข้าวอัตรา 3 % ของน้ำหนักตัว โดยรดกากน้ำตาลผสมน้ำอัตราส่วน 1 กก./น้ำ 5 ลิตร อาหารหยาบให้วันละ 2 เวลา คือ 10.00 และ 17.00 น.
2. อาหารข้น ใช้อาหารสำเร็จรูปของบริษัท 505 โภคภัณฑ์จำกัด ให้วันละ 2 เวลา คือ 06.00 และ 14.30 น. อัตรา 1 – 1.5 % ของน้ำหนักตัว
3. อาหารเสริม โคทุกตัวจะได้รับอาหารเสริมแร่ธาตุ โดยจะวางให้กินในรวงอาหารตลอด
4. น้ำ ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน ใสถึงคอนกรีตให้กินตลอดเวลา

4.4 การจัดการเลี้ยงดู

1. จัดซื้อโครุ่นเพศผู้ลูกผสมบราห์มัน ลูกผสมอินดราบราห์ซิด อายุ 2 – 3 ปี ลักษณะโครงร่างใหญ่ เข้าขุน
2. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย โรคคอบวม
3. ตอนเพื่อให้โคเชื่อง
4. ถ่ายพยาธิภายนอก – ภายใน
5. กักในคอกพัก 15 วัน
6. ชั่งหรือประมาณน้ำหนักโคก่อนเข้าคอกขุน
7. บันทึก วัน เดือน ปี ที่นำเข้าคอกขุนทุกคอก
8. ฝึกให้โคกินอาหารชั้นที่ละน้อย ประมาณ 1 – 2 สัปดาห์ จึงให้กินเต็มที่
9. ขุนประมาณ 5 – 6 เดือน หรือน้ำหนักประมาณ 480 – 500 กก. จำหน่าย



4.5 การจัดการดูแลด้านสุขภาพ

1. ถ่ายพยาธิภายนอก - ภายใน ก่อนเข้าคอกขุนทุกตัว
2. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย โรคคอบวม ก่อนเข้าคอกขุนทุกตัว
3. ตอนเพื่อให้โคเชื่อง

5. ข้อมูลผลผลิต การจัดการผลผลิตและผลพลอยได้จากการเลี้ยง

ผลผลิตและการจัดการผลผลิต

ชายโคมีชีวิต น้ำหนักประมาณ 480 – 500 กก.ๆละ 40 บาท

ผลพลอยได้จากการเลี้ยง

มูลโคที่ได้ นำไปใส่แปลงหญ้า และนาข้าว

6. รายรับ รายจ่าย และผลกำไรจากฟาร์ม

จากผลการเลี้ยงโคขุนในฟาร์ม สรุปต่อตัว (โดยเฉลี่ย)

ต้นทุน	17,000 บาท
- ค่าพันธุ์	15,000 บาท
- ค่าอาหารแรงงานและอื่นๆ	2,000 บาท
จำหน่าย	20,000 บาท
ผลกำไรจากการดำเนินการโดยเฉลี่ย	3,000 บาท/ตัว

7. ข้อมูลเทคนิคและประสบการณ์ในการจัดการผลิตให้ประสบผลสำเร็จ

1. มีความรู้ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื่อก่อนเริ่มต้นการเลี้ยง
2. มีตลาดรองรับผลผลิตที่มั่นคงทั้งในปัจจุบันและอนาคต
3. รวมกลุ่มการผลิตเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าที่ผลิตได้
4. ใช้วัสดุและวัตถุดิบในท้องถิ่น เช่นฟางข้าวจากการทำนา มูลโคที่ได้นำไปใส่แปลงหญ้า เพื่อลดต้นทุนการผลิต
5. เทคนิคการซื้อโคเข้าขุน ถ้าได้โคสภาพดีเข้าขุนจะส่งผลต่อการเจริญเติบโต ระยะเวลาเลี้ยง ต้นทุน และผลกำไร

8. ข้อมูลเกษตรกรเจ้าของฟาร์ม

8.1 ประวัติ

- นายคำตัน ปานาลาด เกิดเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2487 ที่บ้านคิมมะอู ตำบลหนองหว้า กิ่งอำเภอบัวลาย
- การศึกษา จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6
- การสมรส สมรสกับนางกิมรัง เมื่อ ปี พ.ศ. 2492
- บุตร มีบุตร 4 คน ชาย 2 หญิง 2 ประกอบอาชีพรับราชการ 3 คน ประกอบอาชีพส่วนตัว 1 คน

8.2 ผลงาน ความสำเร็จ ประสบการณ์และความภาคภูมิใจ

1. ฟาร์มโคขุนปัจจุบัน เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของกลุ่มเกษตรกร สถาบันสหกรณ์การเกษตร
2. เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาวิจัย ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. เป็นฟาร์มสาธิตการเลี้ยงสัตว์ ภายใต้โครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลหนองหว้า กิ่งอำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา ประจำปี 2546
4. งานด้านปกครอง
 - 2517 – 2533 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
 - 2533 ผู้ใหญ่บ้าน
 - 2533 - 27 เมษายน 2547 กำนันตำบลหนองหว้า
5. ประธานฝ่ายวัตถุดิบ บริษัท 505 โภคภัณฑ์ จำกัด
6. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ด้านการเลี้ยงโคขุน แก่เกษตรกรทั่วไป นักเรียน นักศึกษา

